



ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu: **JUDr. J. M.**, bytom K., K., proti žalovanej: **Slovenská advokátska komora**, so sídlom Kolárska 4, Bratislava, zastúpenej JUDr. E. B., advokátkou, so sídlom T., B., v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, uznesenia č. 1092/2009 zo dňa 9. januára 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/37/2009 – 104 zo dňa 24. februára 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/37/2009 – 104 zo dňa 24. februára 2011, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti uznesenia predsedníctva žalovanej č. 1092/2009 zo dňa 9.1.2009, ktorým vyčiarkla žalobcu zo zoznamu advokátov.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z obsahu administratívneho spisu žalovanej vyplynulo, že žalobca absolvoval vysokoškolské vzdelanie v študijnom odbore právo na Fakulte vyšetrovania Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti dňa 16.7.1985. V súčasnosti je v súdnej praxi ustálený názor, v zmysle ktorého nesplnenie podmienky

získaného právnického vzdelania, platí bez ohľadu na skutočnosť, či po absolvovaní Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti vykonal rigoróznú skúšku a získal titul doktor práv (JUDr.). Bolo nesporne preukázané, že žalobca podmienku získania právnického vzdelania v Slovenskej republike nespĺňal v čase jeho zápisu do Komory komerčných právnikov, rovnako ani v čase zápisu do zoznamu advokátov. Námietku žalobcu o retroaktívnom účinku zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej v texte rozhodnutia len „zák. o advokácii“) považoval krajský súd za nedôvodnú, keďže žalobca podmienku vzdelania nespĺňal už v čase, keď bol zapísaný do zoznamu komerčných právnikov, nakoľko nemal byť do tohto zoznamu vôbec zapísaný. Krajský súd poukázal na výklad podaný tunajším súdom ako aj Najvyšším súdom Českej republiky, podľa ktorého absolvovanie Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti, Fakulty vyšetovania, nespĺňa podmienku § 3 ods. 1 písm. b/ zák. o advokácii, a z tohto vysloveného názoru vychádzal, a to aj napriek tomu, že žalobca vykonával advokátsku prax od zápisu do zoznamu advokátov viac ako 7 rokov. Rovnako za nedôvodnú považoval krajský súd námietku týkajúcu sa zmatečnosti rozhodnutia, keďže z § 7 ods. 3 zák. o advokácii vyplýva, že na vyčiarknutie advokáta podľa § 7 ods. 1 písm. g/ zák. o advokácii sa jednoročná lehota nevzťahuje. Zákon o advokácii umožňuje žalovanej vykonávať zmeny v postavení advokáta, a teda aj jeho vyčiarknutie zo zoznamu. Zaoberajúc sa tvrdenou nevykonateľnosťou napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol, že účinnosť rozhodnutia nastáva dňom jeho doručenia a týmto dňom končí aj členstvo žalobcu u žalovanej, a keďže v priebehu súdneho prieskumu bola odložená vykonateľnosť rozhodnutia žalovanej, účinnosť nadobudne a členstvo žalobcu skončí až právoplatnosťou rozhodnutia súdu. Ďalej krajský súd uviedol, že žalobca namietal zrušenie resp. zhoršenie v súlade s Ústavou Slovenskej republiky nadobudnutých práv, ale toto tvrdenie bližšie nekonkretizoval, iba citoval z nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky. K zákazu svojvoľe, ktorá námietka by sa dala z týchto nálezov vyvodit', krajský súd uviedol, že žalovaná nepostupovala svojvoľne, ale rozhodovala v súlade so zák. o advokácii plniac si svoju obligatórnu povinnosť. Dôvodil, že žalobca nebol do zoznamu komerčných právnikov a ani do zoznamu advokátov zapísaný legálne, a preto nemohlo dôjsť do zásahu do jeho legálne nadobudnutých práv. O trovách konania krajský súd rozhodol tak, že žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal v súlade s § 250k ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozhodnutia len „O. s. p.“) dôvodiac tým, že žalobca si právo na ich náhradu neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny tak, že odvolací súd žalobe vyhovie alternatívne vráti vec súdu prvého stupňa. Namietal, že krajský súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, nevysporiadal sa s predloženými dôkazmi a tvrdeniami a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že do zániku Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti získavali študenti právnických fakúlt a Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti rovnocenné právnické vzdelanie a titul JUDr., neexistujú dva typy JUDr. Absolventi Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti sa uplatnili v rôznych funkciách, kde sa vyžadovalo právnické vzdelanie a nebol rozdiel v tomto smere medzi absolventmi uvedených škôl. Mal za to, že je plnohodnotný právnik a toto vzdelanie nadobudol legálne. Ďalej uviedol, že zmätočnosť napadnutého rozhodnutia vidí v tom, že bol vyčiarknutý zo zoznamu žalovanej bez toho, aby bola v zák. o advokácii uvedená lehota, pričom ak zák. o advokácii neustanovuje žiadnu lehotu, bola porušená zásada právnej istoty. Žalobca tiež namietal, že krajský súd neuviedol, o aké zákonné ustanovenia oprel vyslovený právny názor, že účinnosť napadnutého rozhodnutia nastáva dňom jeho doručenia a týmto dňom aj končí členstvo u žalovanej. Zákon o advokácii neobsahuje také ustanovenie, ktoré by určilo, že účinnosť nastáva doručením. V Zákonníku práce alebo iných zákonoch je vyslovene uvedené, že účinnosť nastáva doručením alebo iným spôsobom. Žalobca poukázal na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého z pohľadu pravej ako aj nepravej retroaktivity právnych noriem, je podstatnou otázkou ochrana nadobudnutých práv, ktoré by preto neskoršia právna úprava nemala rušiť, prípadne zhoršovať. Medzi ústavné princípy patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov ako aj zásada primeranosti, k princípu právnej istoty neodmysliteľne patrí aj ochrana legálne nadobudnutých práv. Žalobca uviedol, že do Komory komerčných právnikov bol zapísaný na základe rozhodnutia Predsedníctva komory, čo znamená, že bol zapísaný legálne. Advokátom sa stal zo zákona, žalovaná ho zapísala automaticky, a preto nemal dôvod nebyť dobromyseľný. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní ignoroval jeho obhajobu, čiže odmietol spravodlivosť, čo je v rozpore s Ústavou ako aj Dohovorom.

K podanému odvolaniu sa v písomnom podaní zo dňa 19.5.2011 vyjadrila žalovaná navrhujúc napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť. Uviedla, že jej predsedníctvo sa pri rozhodovaní riadilo ustanoveniami zák. o advokácii a v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne poukázalo aj na dôvody uvedené v rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 4Cdo/113/97 zo dňa 21.10.1997, podľa ktorého za získanie právnického vzdelania sa považuje len vysokoškolské vzdelanie získané na právnickej fakulte. Rozhodnutie o vyčiarknutí žalobcu zo

zoznamu advokátov prijalo predsedníctvo žalovanej podľa zák. o advokácii postupom, ktorý zákon vyžaduje. Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 220 alebo § 221 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22.3.2012 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 3 ods. 1 písm. b/ zák. o advokácii, komora zapíše do zoznamu advokátov na písomnú žiadosť do dvoch mesiacov odo dňa jej doručenia toho, kto získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo má uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou.

Podľa § 7 ods. 1 písm. g/ zák. o advokácii, Komora vyčiarkne zo zoznamu advokátov toho, kto bol zapísaný do zoznamu advokátov a nespĺňal podmienky na zápis do zoznamu advokátov.

Podľa § 7 ods. 3 zák. o advokácii, o vyčiarknutí zo zoznamu advokátov podľa odseku 1 písm. g/ je komora oprávnená rozhodnúť do jedného roku odo dňa, keď sa o nesplnení

podmienky na zápis do zoznamu advokátov dozvedela; to neplatí, ak ide o podmienky uvedené v ustanoveniach § 3 ods. 1 písm. a/, b/, e/ až g/.

Podľa § 77 ods. 1 zák. o advokácii, advokát zapísaný do zoznamu advokátov vedeného podľa doterajších predpisov a komerčný právnik zapísaný do zoznamu komerčných právnikov vedeného podľa doterajších predpisov je advokátom podľa tohto zákona. Komora ich zapíše do zoznamu advokátov bez žiadosti.

Podľa § 5 ods. b/ zák. č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch v znení neskorších predpisov (účinného v období od 1.6.1991 do 31.12.2003) komora zapíše do dvoch mesiacov odo dňa doručenia písomnej žiadosti do zoznamu toho, kto získal vysokoškolské vzdelanie na právnickej fakulte v Slovenskej republike alebo má uznané právnické vzdelanie získané na vysokej škole v zahraničí.

Podľa § 66 ods. 5 zák. o advokácii, komora v súlade s týmto zákonom vydáva predpisy komory.

Podľa § 69 ods. 1 písm. b/ zák. o advokácii, konferencia advokátov rozhoduje o všetkých základných otázkach advokátov, najmä schvaľuje predpisy komory, ktorými sú najmä advokátsky poriadok, organizačný poriadok, rokovací poriadok, volebný poriadok a disciplinárny poriadok.

Podľa § 75 ods. 1 zák. o advokácii, predpisy komory, uznesenia konferencie advokátov a uznesenia predsedníctva komory prijaté v súlade s týmto zákonom sú pre advokátov, advokátskych koncipientov, euroadvokátov, zahraničných advokátov a medzinárodných advokátov záväzné

Podľa § 25 Advokátskeho poriadku schváleného konferenciou advokátov dňa 16.6.2007 (účinného do 19.6.2010), advokát je povinný dodržiavať predpisy a uznesenia schválené konferenciou advokátov (ďalej len „konferencia“) a uznesenia predsedníctva, pokiaľ mu boli oznámené. Uznesenia konferencie a uznesenia predsedníctva sa považujú za oznámené, ak boli doručené advokátovi, alebo ak boli uverejnené v publikačnom prostriedku komory.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie predsedníctva žalovanej č. 1092/2009 zo dňa 9.1.2009, ktorým vyčiarkla žalobcu zo zoznamu advokátov podľa § 7 ods. 1 písm. g/ zák. o advokácii, nakoľko nespĺňal podmienku vzdelania druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike.

Podstatnou právnou otázkou v prejednávanej veci bolo ustáliť, či vzdelanie získané na Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti, fakulte vyšetovania, v odbore právo, možno považovať za vzdelanie v zmysle § 3 ods. 1 písm. b/ zák. o advokácii.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným v napadnutom rozsudku krajského súdu, že pokiaľ žalobca získal vzdelanie na Vysokej škole Zboru národnej bezpečnosti, nespĺňa jeden zo zákonných predpokladov pre výkon advokácie, poukazujúc na skoršiu judikatúru (rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 4Cdo/113/97 zo dňa 21.10.1997, rozsudok sp. zn. 6Sžo/86/2008 zo dňa 11.2.2009, ako aj uznesenie sp. zn. 2Sžo/111/2007 zo dňa 26.6.2008). Na uvedené nemá vplyv, či žalobcovi bol alebo nebol udelený akademický titul doktor práv (JUDr.), nakoľko tento nie je predpokladom výkonu advokácie.

Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že preskúmané rozhodnutie je zmätočné z dôvodu neexistencie lehoty, v ktorej možno vyčiarknutie zo zoznamu advokátov vykonať, túto odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

Je vo verejnom záujme, aby v zozname advokátov boli vedené len osoby, ktoré spĺňajú predpoklady výkonu advokácie a môžu zodpovedne plniť poslanie advokácie (§ 1 zák. o advokácii). Nemožno sa dovolávať absencie lehoty a z tejto skutočnosti vyvodzovať porušenie zásady právnej istoty, keď samotný zápis do zoznamu advokátov bol vykonaný bez splnenia podmienok pre podľa zák. o advokácii (rovnako zápis do zoznamu komerčných právnikov bol vykonaný v rozpore so zák. č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch v znení neskorších predpisov).

K namietanej retroaktivite právnych noriem odvolací súd uvádza, že nemôže sa jednáť o zásah do nadobudnutých práv v súvislosti s legislatívnou činnosťou (na ktorú žalobca odkazoval), keďže podmienku získania právnického vzdelania na právnickej fakulte ako

predpoklad výkonu advokácie obsahoval tak zák. č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch v znení neskorších predpisov ako aj predchádzajúci zák. č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení neskorších predpisov (účinný v období od 1.7.1990 do 31.12.2003) a rovnako aj súčasný zák. o advokácii, teda v tejto súvislosti nedošlo k zmene právnej úpravy, ktorá by pôsobila priamo alebo nepriamo retroaktívne.

Žalobca ďalej namietal, že krajský neuviedol zákonné ustanovenia, z ktorých vyvodil, že účinnosť napadnutého rozhodnutia nastáva dňom jeho doručenia, pokiaľ v žalobe poukazoval na zmätočnosť a nevykonateľnosť uznesenia predsedníctva žalovanej z dôvodu absencie určenia účinnosti uznesenia.

Uvedenú námietku považoval odvolací súd za dôvodnú, avšak nejde o takú vadu, ktorá by mala za následok nepreskúmateľnosť rozsudku pre nedostatok dôvodov a postup v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Aj bez uvedenia zákonných ustanovení mohol odvolací súd preskúmať záver vyslovený ohľadne nadobudnutia účinnosti napadnutého rozhodnutia, pričom stotožniac sa s týmto záverom uvádza:

Z § 66 a nasl. zák. o advokácii pre žalovanú a jej orgány, vyplýva zákonné zmocnenie určité otázky týkajúce sa jej organizácie a činnosti, organizácie a činnosti jej orgánov, upravovať vnútornými predpismi. Ako to vyplýva z Advokátskeho poriadku, schváleného konferenciou advokátov, ako najvyšším orgánom žalovanej, povinnosť dodržiavať uznesenia predsedníctva vzniká dňom oznámenia tohto rozhodnutia, pričom uznesenie sa považuje za oznámené, ak bolo advokátovi doručené.

S poukazom na vyššie uvedené sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil so záverom krajského súdu vysloveným v napadnutom rozsudku, vznesené odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybníť jeho správnosť, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. v spojení s § 250ja ods. 3 vety druhej O. s. p.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p., keď žalobcovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov konania nepriznal a žalovanej v takomto konaní nárok na náhradu trov neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 22. marca 2012

JUDr. Jaroslava Fúrová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Dagmar Bartalská